

det mig, at Konsekvensen deraf burde være, at man gjorde Valgretten til det andet Ting saa vidtstrakt som muligt. Jeg antager, at det har været den Slags Overvejelser, der have bevæget Tyskland, England og andre Stater til at bestemme, at naar et Menneske i det sidste Aar ikke har modtaget Fattigunderstøttelse, saa skal han ogsaa have Valgret, og jeg antager ogsaa, at der har været en social Grund hertil, idet man vel er gaaet ud fra, at jo hurtigere et Menneske kan forvinde Virkningerne af Fattighjælp, desto større Sandsynlighed er der for, at han ogsaa vil kunne hjælpe sig selv i Fremtiden. Hvis man altsaa, som Højremindretallet foreslaar, vil, at der skal ventes i 5 Aar, inden man kan eftergive Fattighjælp, saa skulle disse Mennesker i 5 Aar gaa med Fattigvæsenets Stempel paa sig. Vi andre have den Overbevisning, at jo snarere en Mand kan blive fri for dette Stempel, desto mere vil han føle sig ansporet til at blive i Stand til at sørge for sig selv i Fremtiden; jo dybere dette Stempel brændes ind i ham, desto mere demoraliserende vil dets Indflydelse paa ham blive, og desto mindre Udsligt vil han have til nogenstunde at kunne hjælpe sig selv. Jeg skulde ikke have det fjerneste imod hvis denne Endring, at der her skal ventes et Aar, vedtoges, at det saa samtidig bestemtes, at det ikke skal være tilladt at eftergive Fattighjælpen før efter den Tid. Jeg skal derfor henstille til Udvalgets Medlemmer og til den ærede Minister, om det ikke skulde være muligt at komme til et Kompromis paa dette Punkt, saa at man lod den absolute Eftergivelsesret, som Kommunerne nu have, falde, men saaledes, at der blev sat et mindre Aaremaal, efter hvilket Fattighjælpen skal eftergives. — Der er endnu kun en enkelt Bemærkning, jeg vil gøre med Hensyn til § 23 om fremmedes Fattigforsørgelse. Med Hensyn dertil var den ærede Minister meget spævende i sine Udtalelser. Jeg forstod ikke ret, om det var hans Mening, at han til 3dje Behandling vilde stille Endringsforslag om fremmedes Fattigforsørgelse. Den ærede Minister maa jo kunne indse, at det for Udvalgets Medlemmer er meget vanskeligt at stille Endringsforslag om dette Forhold, som er meget indviklet, og som vi ikke let ville kunne saa Bistand om. Derfor spørger jeg den ærede Minister, om det er hans Mening at ville stille Endringsforslag i den Retning, da Udvalgets Medlemmer i saa Fald ikke behøve at ulesige sig i den Henseende. Endelig skal jeg til Slutning udtale min Forbavelse over, at den ærede Minister vil gaa bort fra sit eget Forslag i § 51 a, og holde

paa det Forslag, Flertallet har stillet. Den ærede Ministers Forslag er mere human end Flertallets, og jeg haaber derfor, at den ærede Minister ikke vil have noget imod, at hans eget Forslag vedtages.

Svarning: Den Udtalelse, der nu kom fra den ærede sidste Taler angaaende Endringsforslaget under Nr. 24, turde gøre det tilstrækkelig klart, at det er en dette Lovforslag i og for sig uvedkommende Sag, som af det ærede Flertal herved er bragt ind under Lovens Omraade, og det viser sig jo ogsaa, at Regeringen i sit omfattende og meget omhyggelig udarbejdede Forslag ikke har fundet Anledning til at inddrage dette Spørgsmaal under Loven. Sagen er jo ogsaa den, at hvad det her drejer sig om er, som den ærede sidste Taler meget rigtig udtalte, simpelt hen et Spørgsmaal om Valgret. Det er et Spørgsmaal, der oftere har været fremme, og man har været tilbøjelig til at fremstille det, hvad der ogsaa i alt Fald til Dels laa i det ærede Medlems Ord, som en Humanitetsdag overfor de paagældende. Lige overfor dette vil jeg gøre opmærksom paa, at det Spørgsmaal, som det her drejer sig om, er ikke en Humanitetsdag overfor de enkelte, men som ved alle Valgretsspørgsmaal Hensynet til hele Samfundets Læve. Spørgsmaalet er jo afgjort ved Grundloven, og vil man gøre gældende, at det er inhumant at berøve en Mand Valgret, fordi han har modtaget Fattigunderstøttelse, maa man ogsaa betragte det som inhumant, naar man berøver en Mand Valgret, fordi han mister Naadighed over sit Bo, eller berøver ham Valgret, fordi han træder i privat Tjenesteforhold uden at bevare egen Husstand. Naar Grundloven har opstillet disse tre Tilfælde som Undtagelsestilfælde med Hensyn til Valgretten, er det sikkert slet med ganske god Grund. Vor Grundlov har ikke som andre Forfatninger opstillet bestemte Krav til de paagældende Bølgere's Indsigt, Daarlighed og Udvikling, ikke stillet Fordring om, at det, som det kræves i visse Forfatninger, skal paavises, at den paagældende kan læse, skrive o. s. v., eller at han skal aflægge andre Kundstabsprøver. Heller ikke har den som andre Forfatninger opstillet en vis Census, eller en vis Indtægt, som godtgør økonomisk uafhængig Stilling. Derimod har den ment at maatte trække Grænser for dem, hvis Forhold gjorde det sandsynligt, at de ikke vare i Besiddelse af tilstrækkelig økonomisk Selvstændighed og Uafhængighed til at staa upaavirkede af andre, og som derfor let kunde blive alene Stemmeredskaber for andre,